

KAAKKOIS-SUOMEN AMMATTIKORKEAKOULUN AUDITOINTI

Authors **Jaana Ignatius, Olli Kolehmainen, Mikko Korhonen, Riikka Mäki-Ontto, Kati Isoaho & Hanna Väättäin. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun itsearviointi toim. Marjaana Kivelä**

Year of publication **2021**, FINEEC publications **3:2021**

Language **Finnish**

ISBN **ISBN 978-952-206-627-5 pdf**

3.3 Laatu järjestelmän toimivuus ja kehittäminen

- HEI's self-assessment

Xamkin laatu järjestelmä noudattaa eurooppalaisia korkeakoulujen laadunhallinnan suosituksia, ja se rakentuu PDCA-mallin ympärille. Strateginen johtaminen ja toiminnanohjaus perustuvat laatu järjestelmän systemaattisesti tuottamaan tietoon. Laatu järjestelmän menettelytavat tukevat toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista, toiminnan ja tulosten seuranta ja arviointia sekä kehittämistä.

Laadun arviointi ja kehittäminen perustuvat avoimuuteen ja eri toimijoiden näkökulmien huomioimiseen toiminnan kehittämisessä. Laadukasta toimintaa aikaansaadaan luomalla aktiivisesti kokeiluun ja kehittämiseen kannustavaa, osallistumismahdollisuuksia tarjoavaa ja avointa ilmapiiriä. Osallistuvaa laatu kulttuuria tuetaan keräämällä säännöllisesti palautetta eri ryhmiltä ja integroimalla se toiminnan kehittämiseen, tarjoamalla palaute- ja arviointitieto käyttöön ja tiedottamalla siitä sekä käyttämällä menettelytapoja, jotka varmistavat henkilöstön ja opiskelijoiden osallistumisen toiminnan kehittämiseen. Esimerkkeinä näistä ovat koulutusten kehittämisfoorumit, joissa opiskelijat, opiskelijakunta ja henkilöstö keskustelevat kehittämis kohteista ja palautteesta sopien yhdessä kehittämistoimista, ja johdon katselmukset, joihin osallistuvat johto sekä henkilöstön ja opiskelijoiden edustajat. Aloitteiden, kehittämis ideoiden ja keksintöjen tekemiseen kannustetaan, niiden käsittelyyn on sovitut menettelyt ja kannustimena maksetaan myös palkkioita.

Palautetta toiminnan laadusta kerätään opiskelijoilta ja henkilöstöltä säännöllisesti sekä määrämuotoisilla toistuvilla kyselyillä että tapauskohtaisesti räätälöidyillä kyselyillä.

Sidosryhmäpalautetta kerätään korkeakoulun tasolla vuorovuosin alumneilta, TKI-sidosryhmiltä ja koulutuksen sidosryhmiltä. Palautteet käsitellään sovitusseminaarissa tai työryhmässä sekä yksiköissä. Jatkuva, ei-systemaattista palautetta sidosryhmiltä kerätään opetuksen työelämäyhteistyön, palvelutoiminnan ja hankeyhteistyön yhteydessä. Tätä palautetta ei kuitenkaan dokumentoida yhteiseen käyttöön ja sen hyödyntäminen jää osittain paikalliseksi. Palautejärjestelmän kehittämiskohteiksi on tunnistettu toiminnan kehittämistä ja kohderyhmien osallistumista parhaiten tukevan keruutavan ja kysymyksenasettelun määrittely ja palautteen hyödyntämisen ja vaikutusten tekeminen entistäkin näkyvämmäksi. Opiskelijapalautteen vastausten saaminen on koettu osittain hankalaksi, joten kehittämistyössä huomioidaan tarve vastaajamäärien kasvattamiseen. Kehittämistyö on käynnistetty opintojaksopalautteen uudistamisella, ja opiskelijakunta Kaakon edustajat ovat osallistuneet työhön. Koulutusalojen on johdon katselmuksissa sovittu panostavan entisestään opiskelijapalautteen keräämiseen ja hyödyntämiseen, mikä sisältää myös palautteen merkityksen avaamisen opiskelijoille.

Hyviä käytäntöjä levitetään tilaisuuksissa, palavereissa ja sisäisten tiedotuskanavien kautta. Esimerkiksi opetuksen johtoryhmässä on säännöllisesti esitelty eri alojen hyviä käytäntöjä. Verkkopedagogiikan hyvien käytäntöjen jakamiseksi pidetään vuosittain seminaari ja jakamiseen ja kehittämiseen kannustetaan myös palkitsemalla vuoden verkko-opetusteko.

Laatujärjestelmää kehitetään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa

Laatutiimi ja laatupalvelut vastaavat laatujärjestelmän kehittämisestä. Laatujärjestelmää kehitetään arviointien, jatkuvan palautteen ja tarpeiden kuuntelun sekä eri toimintojen ja opiskelijakunnan kanssa tehtävän yhteistyön avulla. CAF-arviointi sekä laatujärjestelmän itsearviointi tehdään muutaman vuoden välein. Nämä nostavat esiin kehittämiskohteita, jotka vaikuttavat myös laatujärjestelmään. Säännöllisin väliajoin toteutettava ulkoinen arviointi, auditointi, on keskeinen laatujärjestelmän kehittämisen väline. Laatujärjestelmän toimivuudesta saadaan jatkuvaa palautetta opiskelija- ja henkilöstökyselyillä, hallintopalveluiden asiakaspalautekyselyillä, johdon katselmuksissa sekä yhteistyöstä eri toimintojen kanssa. Saatua palautetta koostetaan kehittämistyön pohjaksi ja pienempiä uudistuksia tehdään nopeasti. Esimerkiksi opintojaksopalautejärjestelmän uudistaminen on käynnistynyt palautteen perusteella tietoon tulleista opettajien, opiskelijoiden ja johdon tarpeista. Kehittämistyötä tehdään siten, että osallistetaan henkilöstöä ja opiskelijoita mukaan. Tavoitteena on laatujärjestelmä, joka 1) on dynaaminen, 2) tukee strategiaa ja toiminnan kehittämistä, 3) sisältää tehokkaan ja selkeästi kuvatun prosessikonaisuuden ja ohjeistuksen ja 4) edistää Xamkin avoimen ja vuorovaikutteisen laatukulttuurin kehittymistä.

Laatutiimi itsearvioi laatujärjestelmän vuonna 2018. Toimivimmiksi arvioitiin koulutusten arviointi, opiskelijapalautteen kerääminen, analysointi ja hyödyntäminen koulutuksen kehittämisessä, ydinprosessien kuvaukset ja niiden toimintaa ohjaava vaikutus sekä yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kehittäminen. Eniten kehitettävää tunnistettiin olevan oppimisympäristöjen ja tukipalveluiden kehittämisessä opiskelijoiden ja opettajien tarpeiden mukaisesti, kokeilevan toimintakulttuurin edellytysten luomisessa, opiskelijoiden, henkilöstön ja

sidosryhmien osallistumisessa laatujärjestelmän kehittämiseen ja prosessikuvausten hyödyntämisessä toiminnan kehittämisessä. Näiden parantamiseksi on toteutettu opetuksen tukipalveluiden palautekyselyt opiskelijoille ja henkilöstölle ja saatu näin kehittämistyöhön suuntaa, luotu toimintamalli ja käynnistetty aloitetoiminta, otettu opintojaksopalautejärjestelmän kehittämiseen vahvasti käyttäjäpalautteet huomioon sekä päivitetty prosessikuvausten ohjeistus.

Vahvuudet

Seuranta, palaute- ja arviointitiedon hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä
Laatujärjestelmän kytkeytyminen johtamiseen ja tuki toiminnan tavoitteiden saavuttamiselle
Systemaattinen henkilöstö- ja opiskelijapalautteen kerääminen
Opiskelijoiden palautekyselyiden ja kehittämisfoorumien muodostama kokonaisuus
Yhteiset ja kuvatut keskeiset prosessit, jotka ohjaavat toimintaa

Kehittämiskohteet

Seuranta-, palaute- ja arviointitiedon hyödyntämisen ja vaikutusten tekeminen entistäkin näkyvämmäksi
Kokeilevan toimintakulttuurin edellytysten luominen laatu työn avulla
Opiskelijapalautekyselyiden kuormittavuuden arviointi ja edelleen kehittäminen
Sidosryhmäpalautteen keräämisen ja hyödyntämisen systematisointi

3.3 Laatujärjestelmän toimivuus ja kehittäminen

- Assessment of the audit team

Vaikuttavaa aluekehitystyötä on mahdollista vahvistaa entisestään laadunhallinnalla

”Laadunhallinta Xamkissa” -dokumentti kuvaa kattavasti xamkilaisen laadunhallinnan perusteet ja käytänteet. Auditointiryhmä pitää erinomaisena ja toimintaa jäsentävänä käytäntönä kuvata toiminnanohjaus-, koulutus- ja TKI-prosessi jatkuvan kehittämisen periaatteen mukaisesti. Auditointiryhmä suosittelee, että myös aluekehitystyö kuvataan vastaavalla tavalla, tavoitteena toiminnan jännevöittäminen ja osittaisen pirtaleisuuden vähentäminen. Aluekehityksen jatkuvan kehittämisen kuvaus yhdistettynä ajantasaiseen asiakkuudenhallintaan (CRM) mahdollistaisi Xamkin laadunhallinnan entistä paremman kattavuuden ammattikorkeakoulujen perustehtävien näkökulmasta.

Riskienhallinnan kehittäminen osana laadunhallintaa mahdollistaisi entistä vahvemman pohjan toiminnan laaja-alaiselle arvioinnille ja kehittämiselle. Auditointiryhmä suosittelee, että riskienhallinnan koordinoitua ja jalkauttamista osaksi arjen toimintaa jatketaan ottamalla käyttöön riskienhallintajärjestelmä.

Sidosryhmien osallisuuden vahvistamisella entistä parempaa laatua

Laatujärjestelmä vastaa sille asetettuihin tavoitteisiin tuottamalla tietoa johtamisen ja toiminnan kehittämisen tueksi, varmistamalla tiedon hyödyntämisen korkeakoulun eri tasoilla, yhdenmukaistamalla ja selkeyttämällä menettelyjä ja vastuita sekä osallistamalla henkilöstö ja opiskelijat xamkilaisen laatukulttuurin vahvistamiseen. Seuraava askel laatujärjestelmän kehittämisessä voisi olla sidosryhmien systemaattisempi osallistaminen Xamkin toiminnan kehittämiseen.

Kehittämiskohteisiin tartutaan ketterästi

Laatujärjestelmää kehitetään dynaamisesti. Esimerkiksi palautteissa esille tullee kehittämiskohteisiin tartutaan ajantasaisesti. Auditointiryhmä suosittelee laatutiimin roolin vahvistamista laatujärjestelmän kehittämistyössä. Esimerkiksi laatujärjestelmän kehittämiselle voitaisiin määrittää systemaattisesti painopisteet tietyille ajanjaksoille.

"Laadunhallinta Xamkissa" -kuvaus sisältää mittaussuunnitelman, jossa on esitetty Xamkin eri kysely- ja arviointikäytänteet, niiden kohderyhmät, keräystavat, ajankohdat, keräysvastuut, analysointivastuut ja muutostoimenpiteiden käynnistysvastuut. Auditointiryhmä pitää mittaussuunnitelmaa hyvänä käytänteenä, joka rytmittää eri kyselyjen toteuttamista.

Toiminnan kehittäminen on osallistavaa

Opiskelijat tunnistavat osallisuutensa xamkilaiseen toiminnan kehittämiseen ensisijaisesti opintojaksopalautteen, kehittämisfoorumien ja välittömän palautteenannon kautta. Muut vaikuttamismenetelmät, kuten tulokysely ja koulutuksen kehittämiskysely, eivät auditointivierailulla nousseet esiin. Opiskelijakunta Kaakolla on edustus Xamkin eri työryhmissä, joissa he toimivat tasavertaisena jäsenenä muiden ryhmän jäsenten kanssa. Henkilöstön parhaiten tunnistama vaikuttamismahdollisuus toiminnan kehittämiseen on työyhteisön kehittämiskyselyyn vastaaminen. Haastateltavat sidosryhmät eivät auditointivierailulla tunnustaneet sidosryhmäkyselyä mahdollisuutenaan osallistua Xamkin toiminnan kehittämiseen. Auditointivierailu vahvasti itsearvioinnin antamaa kuvaa siitä, että kokonaisuutena vuorovaikutus Xamkin toimijoiden ja sidosryhmien välillä on aktiivista, mikä mahdollistaa sidosryhmien näkemysten huomioimisen toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä.

Hyviä käytänteitä jaetaan arjen kohtaamisissa sekä erilaisissa Xamkin järjestämässä tilaisuuksissa, kuten verkkopedagogiikkaan liittyvissä seminaareissa. Hyvien käytänteiden jakamisen ja vertaisoppimisen luontevina paikkoja ovat myös johdon katselmukset ja kehittämisforumit.

Xamk on aktiivinen toimintansa kehittäjä. Fuusiotauhan vuoksi erilaisia kehittämishankkeita on tällä hetkellä paljon. Auditointiryhmä sai vaikutelman, että Xamkissa tunnistetaan ketterästi erilaisia toiminnan kehittämiskohteita ja niihin tartutaan aktiivisesti. Esimerkkinä tästä on

yhteisten toimintatapojen luominen TKI-toiminta-alueelle IMS-toimintajärjestelmän avulla sekä sähköisen Hansa -järjestelmän laajalla käyttöönotolla.